

§ 12, vztažmo nároku na dostiučinění dle § 26 před soudem civilním (§ 20 cit. z.).

VII. Právo mezinárodní.

Toto spočívá na týchž zásadách a pravidlech, která platí pro mezinárodní právo ochrany známek, pokud dotyčné státy vůbec uznávají právo vzorků resp. modelů. (Viz. čl. Ochrana známek.)

Ochrana známek.

I. Pojem a význam.

Známkami (z. obchodní, tovární) rozumí se značky, kterými se předměty a zboží do obchodu dané opatřují za tím účelem, aby bylo zjevno, od kterého výrobce zboží pochází. Je-li výrobce označen dle jména a bydliště, mluví se o známkách nominativních, pozůstává-li však známka ve zkráceném jméně nebo v určitých znameních, jest to známka symbolická. Symbolické známky nabyly jmenovitě stoupáním produkce a světového obchodu vynikajícího významu pro průmysl a obchod, takže zákonodárství kulturních států vidělo se nuceno jak v zájmu průmyslové výroby a obchodu tak a to v přední řadě v zájmu konsumentů vzhledem k živnosti i zákonné platnosti a významu těchto značek určitá pravidla stanoviti. První krok v tom směru učinila Francie zákonem ze dne 12. germinale XI. roku. Příkladem jejího následovala velmi záhy Belgie a v roce 1858 i Rakousko zákonem ze dne 7. prosince 1858 č. 230 ř. z. Zákon ten však brzo nedostačoval, neboť jednak nebylo šetřeno přesně zřízeného určitým centrálním úřadem vedeného registrování známek a s druhé strany porušení nabytých práv na ochrannou známku pokládána za přestupky stíhané úřady politickými, jež při vyměřování trestů příliš mírně si počínaly. Jelikož všeobecný zájem vůbec a zejména v obou těchto směrech vyžadoval nápravy, přikročilo rakouské zákonodárství k novému upravení práva známkového, což se stalo zákonem ze dne 6. ledna 1890 č. 19 ř. z. a zák. ze dne 30. července 1895 č. 108 ř. z. Známkami v tomto zákoně rozumějí se zvláštní znamení, která slouží k tomu, aby výrobky a zboží k obchodu určené rozeznávaly se od jiných výrobkův a zboží stejného druhu (symbolické obrazy, šifry, vignety a j.) (§ 1 cit.). Co zákon ustanovuje o označování zboží, platí též o značkách na nádobách a obalech (§ 11 cit.).

II. Výhradné právo ku známce.

Výhradného práva užívati některé známky nabyti lze toliko zákonným jejím registrováním (§ 2 cit. z.). Zákon mluví v tomto případě, aniž by výslovně příslušného výrazu užíval, o symbolických známkách ve smyslu shora uvedeném. Neboť výhradné užívání známky jméno obsahující dle rak. práva se chrání, aniž by známka taková v rejstřík musela býti zapsána. Právě § 10 cit. zák.: »Bez přivolení příslušného účastníka nikdo nesmí užívati jména, firmy, znaku neb obchodního pojmenování závodu některého jiného vyrabitele nebo kupce k označení zboží nebo výrobkův. Jako známek nelze užiti a jsou tudíž ze zápisu vyloučeny značky, které

1. obsahují jedině obraz císařův nebo členů císařské rodiny;
2. záležejí toliko v státních nebo jiných veřejných znacích, v číslech, v písmenech nebo ve slovech, která obsahují pouze údaje o místě, času nebo způsobu výroby, o povaze, o určení, o ceně, mnohosti nebo poměrech váhy zboží;

3. kterých vůbec užívá se k označení určitých druhů zboží v obchodě ;
 4. která obsahují nemravné a pohoršení vzbuzující nebo jinak veřejnému pořádku se přičící vyobrazení a nápisy neb takové údaje, které se nesrovnávají se skutečnými obchodními poměry nebo s pravdou a jsou způsobilé oklamati konsumenty (§ 3 cit. z.). Výlučné právo k užívání slovní známky řádně uložené vztahuje se netoliko k užívání v této známky v jejím uloženém vyobrazení, nýbrž také k užívání v takových formách, kterými chráněné slovo neb chráněná slova podávají se úplně nebo částečně v jiných písmenech, barvách nebo velikosti (§ 2 zák. ze dne 30. července 1895 č. 108 ř. z.). Známky, jichž součástkami jsou obrazy císaře nebo členů císařské rodiny, nějaké vyznamenání, císařský orel nebo veřejný znak smějí toliko tenkráté býti zapsány, když podle platných předpisů dříve prokázáno bylo právo k užívání těchto zvláštních znamení (§ 4 cit. z. z r. 1890). Zápis známky, která obsahuje také slova nebo písmena, nebrání nikomu užívati k označení svého zboží svého jména, resp. své firmy, byť i ve formě zkrácené (§ 5 cit. z.). Užívání zapsané známky jest toliko fakultativní. Toliko výjimečně mění se právo známky užívati v povinnost, jestliže ministr obchodu nařídí, že zboží určitého druhu nesmí býti dáno do obchodu, nebylo-li by opatřeno známkou podle tohoto zákona zapsanou a to způsobem zároveň cestou nařizovací ustanoveným (§ 6 cit. z.). Dle toho může býti nařízen též nucený zápis známky. Tak ustanovuje nař. min. obch. ze dne 15. července 1895 č. 120 ř. z. takto :

1. Kosy, srpy a nože na slámu nesmějí dány býti dříve do obchodu, t. j. nesmějí opustiti výrobní a skladiště, dokud nebyly opatřeny známkou dle zák. ze dne 6. ledna 1890 č. 19. ř. z. zapsanou.

2. Každá kosa, každý srp a nůž na slámu smí býti opatřen toliko jedinou známkou výrobní, která musí býti zapsána pro ten podnik, kde zboží vyrobeno.

3. Znamka tato přiměřené velikosti vtisknuta neb vyražena buď na zboží ještě žhavé před jeho zkalením a tak zřetelně, aby nebylo možno přetisknouti ji později jinou známkou.

4. Jména, firmy, erby, vyznamenání, označení závodu, známky společenstva a značky jakosti, od výrobců vedle jich známky výrobní užívané, otisknuty nebo vyraženy buďte na zboží tímže způsobem jako zapsaná znamka výrobní.

5. Vedle výrobní známky dovoleno jest umístiti na kosách, srpech a nožích na slámu etikety, nápisy a jinaké úpravy toliko tehdy, jestliže se tím znamka výrobní nezakryje a původ zboží z jeho výrobního místa kupci nezastře.

Porušení předpisů na základě § 6 vydaných trestají političtí úřadové podle předpisů živnostenského řádu, při čemž vždy budiž vysloveno propadnutí dotyčného zboží (§ 31 cit. z.). Výhradné právo k známce nevyučuje, aby jiný podnikatel užíval téže známky k označení jiných druhů zboží. V pochybnosti vzhledem k totožnosti těchto druhů zboží rozhoduje ministr obchodu, slyšev prve obchodní a živnostenskou komoru. Žadatel může ohlásiti na svoje jméno i více známek, i když tyto určeny jsou pro týž druh zboží (§§ 7 a 8 cit. z.). Právo známky lpí na podniku, pro nějž jest určena, zaniká s ním a při změně držby přechází na nového držitele. V tomto posledním případě však, leč byl-li by podnik dále veden vdovou nebo nezletilým dědicem majitele známky nebo na účet podstaty pozůsta-

lostní nebo konkursní, má nový držitel ve třech měsících po nabytí držbě dáti známku na své jméno připsati, jinak zanikne právo ke známce (§ 9 cit. z.). Právo známkové nenáleží mezi záležitosti, kteréž ve smyslu zákona ze dne 21. prosince 1867 č. 146 ř. z. jsou společnými zemím v říšské radě zastoupeným a zemím uherským nebo spravují se dle týchž čas od času smluvených zásad. Ovšem ve skutečnosti pozůstává vypověditelná sice avšak do projiti celní a obchodní smlouvy t. j. do konce roku 1897 zajištěná jednota ochrany známek v Rakousku-Uhersku, jelikož dle čl. XVII. této smlouvy předpisy o ochraně známek mohou býti změněny toliko za souhlasu obou polovicí říše a jelikož zápis známky v jedné polovici říše poskytuje jí zákonnou ochranu v říši celé (zák. ze dne 27. června 1878 č. 62 ř. z. a zák. ze dne 21. května 1887 č. 48 ř. z.).

III. Z á p i s z n á m k y.

Chce-li kdo nabytí výhradného práva jisté známky užívati, má ji ve 4 exemplářích předložiti obchodní a živnostenské komoře, v jejímž obvodu dotýčný podnik se nalézá. Orgán obchodní a živn. komorou ustanovený má na každém exempláři uložených známek zaznamenati

- a) řadové číslo rejstříku,
- b) den a hodinu, kdy známka byla podána,
- c) jméno nebo firmu, pro koho byla známka zapsána, a
- d) jméno podniku a zboží, pro něž známka jest určena.

Tento záznam má podepsati a úřední pečeť přitisknouti. Jeden exemplář poznámkou touto opatřený se vrátí straně, jeden se připojí ke známkovému rejstříku, který se vede u obchodní a živn. komory, a dva exempláře se předloží ministru obchodu. Kromě toho podán buď obchodní a živn. komoře odlietek (cliché) známky, který po upotřebení se žadateli vrátí. U známek na látky, jako jsou: kov, hlína, sklo a pod. přiloženy buďte ukázky takovýchto věcí se vtištěnými obrazy známkovými nejméně ve 3 exemplářích (§§ 13 a 14 cit. z.). Rejstříky známek mají obsahovati údaje pod lit. a) až d) uvedené a mají býti vyloženy k nahlédnutí u obchodní a živn. komory (§ 14 posl. odst. cit. z.). Za zápis každé známky platí se taxa 5 zl. do pokladny obchodní a živn. komory, u níž se zápis stal. Zápis známky budiž obnovován každých 10 let počítajíc ode dne zápisu, při čemž znova taxa buď zapravena, jinak právo ke známce se pokládá za zaniklé (§§ 15 a 16 cit. z.). Výhradné právo ukladatelovo známky užívati počíná dnem a hodinou, kdy známku u obchodní a živn. komory složil; dle téže doby se posuzuje přednost nároku v případě, jestliže byla uložena od několika žadatelů stejná známka u téže neb u rozličných obchodních a živn. komor (§ 19 cit. z.).

U ministerstva obchodu vede se ústřední rejstřík známek, do něhož se známky u obchodních a živn. komor zapsané zapisují, v tom pořadí, v jakém byly došly. Do ústředního rejstříku známek pojaty buďte tytéž údaje, kteréž obsahují rejstříky u obchodních a živn. komor vedené. V ústřední rejstřík známek, seznamy o jeho obsahu založené, dle abecedy uspořádané a stále doplňované jakož i ukázky lze volně nahlédnouti. Po vykonaném zápise do ústředního rejstříku se otisky známek uveřejní, k čemuž se užije předložených odliťků (§ 17 cit. z.). Je-li tu již pro týž druh zboží známka s nově ohlášenou totožná nebo jí podobná, vyrozumí o tom ministr obchodu, slyšev po případě prve odborníky, žadatele, aby tento mohl dle svého uvážení buď při ohlášení setrvati, je pozměnití nebo

dokonce zpět vzítí (Avis préalable). O tomto vyrozumění žadatele dá se zároveň vědomost držiteli příslušné známky již před tím zapsané (§ 18 cit. z.). O otázce, zdali kdo má výhradné právo některé známky užívatí, jakož i o přednosti a převodu tohoto práva, dále o tom, zdali osoba třetí může zapsané známky užívatí pro jiný druh zboží, rozhoduje ministr obchodu (§ 30, 1 odst.).

IV. Přepis známky.

Za účelem přepisu práva ke známce ve smyslu § 9 má žadatel podat důkaz o nabytí příslušného podniku. Za přepis platí se táž taxa jako za první zápis, a dlužno jej uveřejniti a poznamenati jak na potvrzení pro stranu určeném, tak i v rejstříku obchodní a živn. komory a v ústředním rejstříku známek (§ 20 cit. z.).

V. Výmaz známky.

Výmaz známky se stane:

- a) k žádosti toho, kdo jí užívatí jest oprávněn;
- b) nešetří-li se předpisů § 16 a neobnoví-li se v čas zápis;
- c) neprovede-li se v čas přepis;
- d) když dle nálezu ministra obchodu známka podle §§ 3 a 4 neměla býti zapsána;
- e) následkem nálezu ministrem obchodu vydaného ve sporu o existenci práva ke známce. Nález takový může ministr obchodu vydati též tehdá, je-li známka tak podobna některé ještě platné známce, pro stejný druh zboží dříve zapsané, že by rozdíly od obyčejného kupce mohly býti zpozorovány toliko vynaložením zvláštní pozornosti (§ 3 zák. ze dne 30. července 1895 č. 108 ř. z.).

Výmaz poznamenán buď jak na známce (§ 14) tak i v rejstříku obchodní a živn. komory a v ústředním rejstříku známek i budiž uveřejněn (§§ 51 a 22 cit. z.).

Kromě případů shora vyjmenovaných může za výmaz známky žádati ten, kdo prokáže, že nezapsaná značka zboží, pro stejný druh zboží od něho užívaná, již v čase, kdy zapsána byla známka v odpor vzatá, s jeho nezapsanou značkou zboží stejná nebo zaměnitelná, v kruzích obchodních za znak zboží z jeho podniku pokládána byla. Žaloba o výmaz dopouští se též na právního nástupce v držbě známky v odpor vzaté, nemá však tenkrát místa, jestliže držitel zapsané známky dokáže, že zápis známky stal se s přisvědčením žalobcovým, nebo že podnik, pro který známka byla zapsána, ohlášenou značku zboží vedl nezapsanou právě tak dlouho nebo ještě déle nežli žalobce. Žaloba o výmaz takovéto známky musí podána býti u obchodního ministerstva nejdéle ve 2 letech po zápise známky. Nález na výmaz známky znějící působí zpět na čas, kdy vymazaná známka byla podána (§ 4 zák. ze dne 30. července 1895 č. 108 ř. z.). Podniky cizozemské, nemající zde závodu, mohou domáhati se práv ke známce jen řádně zmocněným zástupcem. Nebyl-li zástupce řádně ohlášen, nalezne se o žádosti za výmaz bez vyslechnutí držitele známky (§ 5 cit. z. z r. 1895). O nákladech řízení a právního zastoupení rozhoduje ministr obchodu. Výrok o nákladech, jehož právní moc ministerstvem potvrzena byla, lze exekucí soudní vykonati (§ 6 cit. z. z r. 1895). Známky, které vymazány byly dle odst. a), b) nebo c), jakož i známky, které vymazaným známkám tak jsou podobny, že s nimi zaměněny býti mohou, smějí pro zboží, pro které byly zapsány, nebo pro zboží stejného druhu ve prospěch jiného nežli posled-

ního držitele nebo jeho právního nástupce znova zapsány býti teprve po vypršení 2 let ode dne výmazu v rejstříku obchodní a živn. komory (§ 7 cit. z z r. 1895).

VI. Zasaňování v právo známkové a tresty.

I. Přechinu dopouští se vsažením v cizí právo známkové:

a) kdo zboží, které bezprávně označeno jest známkou, jíž výhradně užívati někdo jiný jest oprávněn, vědomě do obchodu dá nebo na prodej chová,

b) kdo k témuž účelu vědomě známku padělá,

c) kdo zboží, kteréž bezprávně označeno jest jménem, firmou, znakem neb obchodním pojmenováním závodu některého vyrabitele nebo kupce, vědomě dá do obchodu nebo na prodej chová, a

d) kdo k tomuto účelu vědomě zhotoví dotčená označení.

Přechin tento trestá se peněžitou pokutou od 500 do 2000 zl. nebo vězením od 3 měsíců do 1 roku, s nímž ještě spojena býti může peněžítá pokuta do 2000 zl. Současné užití přísnějších předpisů obecného zákonníka trestního, zejména o zločinu podvodu tím vyloučeno není (§§ 23 a 24 cit. z.).

Trestnost přechinů v odst. a)—d) naznačených nevyklučuje se tím, že známka, jméno, firma, znak neb obchodní pojmenování závodu uvedeny jsou s tak nepatrnými změnami nebo tak nezřetelným způsobem, že by obyčejný kupec dotyčného zboží rozdíl seznati mohl toliko šetře zvláštní pozornosti (§ 25 cit. z.). Neboť podstata práva známkového záleží v charakterisování zboží známkou a vylučuje tudíž přípustnost napodobení, kteréž by v obchodě téhož účinku mohlo dosáhnouti. Zdalí napodobení k tomu jest způsobitelné, o tom nerozhoduje jedině povaha jeho, nýbrž i konkrétní poměry životní, odbyť zboží, kvalita kupujícího obecnstva a zejména ona opatření, jichž snad užito bylo k dosažení záměny a stotožnění značky.

2. K řízení a rozhodování o přechinech shora naznačených povolání jsou řádní soudové. Stihání má místo toliko k žádosti poškozenného. Soud má, a sice rovněž jen k žádosti poškozenného, vysloviti, že nástroje a zařízení, k padělání nebo k neoprávněnému označování výlučně nebo zvláště sloužící, mají býti učiněny k tomuto účelu nepotřebnými, že zásoby padělaných známek snad existující a značky bezprávně zhotovené mají býti zničeny a že známky a značky bezprávně učiněné odstraněny býti mají se zboží, které odsouzený v držení má, resp. s obalů i tenkrát, když by tím zboží samo zničeno bylo. Poškozenému buď dále přiřčeno právo odsouzení žalovaného na jeho náklad veřejně vyhlásiti. Způsob tohoto vyhlášení jakož i lhůta k němu buďtež určeny v rozsudku hledíc k návrhům poškozenného. Místo náhrady dle soukromého práva poškozennému příslušející může trestní soud k jeho žádosti odsouzenému uložit vedle trestu také peněžitou pokutu až do 5000 zl. ve prospěch poškozenného, kterou soud hledě ke všem okolnostem dle své volné úvahy má ustanoviti. Je-li více odsouzených, ručí za zaplacení této pokuty rukou společnou a nerozdílnou. Ustanovení tato platí i tenkrát, má-li průchod potrestání dle přísnějších předpisů obecného zákona trestního (§§ 26 a 27 cit. z.).

VII. Pojištění a odškodnění poškozenného.

1. Poškozený má právo ještě před vynesenním trestního nálezu žádati za zabavení nebo za jinaké uschování věcí shora naznačených, jakož i za opatření, jichž jest třeba k tomu konci, aby se zamezilo opakování

trestného činu. O této žádosti má trestní soud ihned rozhodnouti, a jest také zůstaveno jeho volnému uvážení, zdali povolí žádané zabavení, vztážmo uschování jakož i jinaká opatření toliko proti složení přiměřené jistoty či bez jistoty takové.

2. Žádá-li poškozený za přiččení náhrady pro některý jmenovaný přečin u soudce civilního, má tento jak o existenci tak i o výši škody hledě ke všem okolnostem rozhodnouti dle svého volného uvážení (§§ 28 a 29 cit. z.).

3. Jestliže během trestního řízení o některém z přečinů v odst. a) a b) jmenovaných na jevo vyjde, že rozhodnutí závisí na předchozí otázce, o které rozhoduje ministr obchodu (viz shora), má trestní soud předlože potřebné doklady prve požádati tohoto za rozhodnutí o této otázce a vyčkatí jeho rozhodnutí (§ 30, 2 odst.).

VIII. Právo mezinárodní.

Pro ochranu známek, jakož i jmen, firem, znaků nebo obchodních pojmenování závodu podniků cizozemských jsou rozhodny smlouvy neb úmluvy s dotyčnými státy uzavřené. V tom směru sluší posud za platný pokládati zákon ze dne 15. června 1865 d. 45 ř. z., jenž ustanovuje, že předpisy zákona ze dne 7. prosince 1858 č. 230 ř. z. k ochraně živnostenských známe a jiných označení platí pod podmínkou vzájemnosti pro známky a označení živnostníků cizích států. Aby živnostníci dotčeného státu stali se účastnými ochrany svých známek a označení, mají si je dáti zapsati u tuzemské obchodní a živn. komory, jakož i šetřiti ostatních předpisů zákona ze dne 7. prosince 1858. Ze států, jež speciální smlouvy mezinárodní v tom směru s Rakousko-Uherskem uzavřely, sluší zejména uvésti: Belgii (vyhl. vl. ze dne 3. června 1880 č. 61 ř. z.), Brasílii (vyhl. vl. ze dne 11. prosince 1887 č. 136 ř. z.), Dánsko (vyhl. vl. ze dne 25. května 1888 č. 66 ř. z.), Francii (obchodní smlouva ze dne 18. února 1884 č. 27 ř. z.), Německo (úmluva ze dne 6. prosince 1891 č. 23 ř. z.), Nizozemsko (vyhl. ze dne 10. prosince 1887 č. 135 ř. z.), Spojené Státy Severoamerické (úmluva ze dne 25. listopadu 1871 č. 66 ř. z. z r. 1872), Rumunsko (úmluva ze dne 28. ledna 1893 č. 121 ř. z.), Rusko (úmluva ze dne 24. ledna — 5. února 1884 č. 66 ř. z.), Švédsko a Norvéžsko (vyhl. vl. ze dne 10. května 1890 č. 77 ř. z.) a Švýcarsko (vyhl. vl. ze dne 3. dubna 1886 č. 52 ř. z.).

Literatura: Randa, Soukromé právo obchodní, Praha, 1894 IV. vyd., § 11 a).

Okamžiky světlé.

I. Pojem.

Světlým okamžikem (*lucidum intervallum*) zove se onen stav člověka choromyslného nebo v deliriu se nalézajícího, ve kterém známky porušené rovnováhy duševní dočasně zaniknou, aniž však nemoc přestane. Světlé okamžiky rozeznávají se od *remisse* (poleva nemoce), při které nastane pouze úbytek intensity nebo extensity příznaků nemoce trvajících, nebo od *recidivy* (návrat nemoce), při které opětné onemocnění jest novou ale touž nemocí. Světlé okamžiky nastávají skutečně při *melancholii*, *manii*, *šilenství*, *periodickém zmatení mysli*, *deliriu*, které se vyvolá prudkou horečkou nebo vyprázdněním krve až do vyčerpání (*inanice*). Světlý okamžik lze však zřídka a těžko rozeznati od pouhé *remisse*, zvláště jest velmi těžko časově vymeziti poslední znatelné a první opět nastupující známky nemoci.